

Bilješka.- Nije točno stajalište gornje presude da se, na temelju čl.71. ZOUIPB-a u slučaju neulaganja pravovremenog protesta smatra da je brodar uredno predao teret označen u teretnici. Čl.71. navedenog zakona među ostalim izričito kaže: "Ako primalac tereta ne stavi pismeni prigovor zbog oštećenja ili manjka tereta odmah prilikom preuzimanja, drži se, dok se ne dokaže suprotno, da mu je teret predan onako kako je naznačeno u teretnici, odnosno kako je primljen na prijevoz kada teretnica nije izdana." Iz obrazloženja presude nije moguće utvrditi stvarno stanje stvari, pa se ne može zaključiti da li tuženi špediter u ovom slučaju odgovara. Medjutim i bez obzira na to može se utvrditi da špediter nije, neulaganjem protesta osiguratelju onemogućio pravo regresnog zahtjeva prema brodaru. Svojim postupkom mu je samo otežao situaciju utoliko što je na njega prebacio teret dokaza u pogledu činjenice da li je nastala šteta na teretu. Smatramo, dakle, da je sud morao ispitivati da li je špediter u mogućnosti osiguratelju pružiti dokazala s kojima bi dokazao da je brodar zaista predao oštećen teret, pa ga smatrati odgovornim ako mu takav dokaz nije u stanju pružiti.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.III-S1-1623/74-2
od 18.XII 1974.

Vijeće: Ivo Bešker, dr Vladimir Borić, Zdenko Predojević

Naplata putem kompenzacije - Vjerovnik koji je ugovorio naplatu tražbine putem kompenzacije mora ostaviti dužniku primjereni rok za plaćanje duga - Ukoliko tako ne postupi, već prije isteka primjerenog roka podigne tužbu a dužnik se ne protivi tužbenom zahtjevu, mora snositi troškove postupka

Tužitelj je prodavalac, a tuženi je kupac. Tužba se odnosi na isplatu kupovnine. Tuženi navodi da se ne protivi plaćanju kupovnine, ali se opire snažanju troškova spora. Navodi da je s tužiteljem ugovorio plaćanje putem kompenzacije, a da mu tužitelj nije dao vremena da svoju obvezu ispuni. Prvostepeni sud je tuženoga obvezao na naknadu troškova postupka. Povodom žalbe tuženoga drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu i troškove postupka prebacio na tužitelja.

Razlozi drugostepenog suda jesu slijedeći:

Iz predmetnog spisa se vidi da je tužitelj s tuženim 9.X 1973.g. zaključio kupoprodajni ugovor. Prema tom ugovoru tužitelj je kao kupac trebao tuženome za naručenu robu (rukavice) platiti 92.600 dinara. Obzirom da je tužitelj s tuženim izričito ugovorio da će se "plaćanje vršiti kompenzacijom međusobnih tražbina" tužitelj je trebao sačekati primjereno vrijeme da dodje do njihove međusobne kompenzacije, a ne podnositi ovu tužbu. Međutim, tužitelj je tri dana poslije zaključenja ugovora s tuženim podnio ovu tužbu. Time je postupio ne samo protivno ugovoru, nego i protivno načelu poštenja i savjesnosti iz uzance broj 3 Općih uzanci za promet robom i člana 8. Zakona o parničnom postupku, tj. načelu savjesnog služenja procesnim ovlaštenjima. Kako se iz iznesenog vidi tuženi uopće nije dao povoda ovoj tužbi, sve svoje obaveze iz zaključnice od 9.X 1973.g. savjesno je i uredno izvršio (isporučio je svu robu tužitelju u roku od mjesec dana), pa mu stoga tužitelj po čl.146. Zakona o parničnom postupku treba naknaditi sve nastale troškove.

V.V.

Bilješka.- Objavljujemo gornju presudu premda se ne odnosi na prijevoz. Predmet spora je načelne prirode sa velikim praktičnim značenjem pa ovo pitanje može biti aktualno i u odnosima iz prijevoznih ugovora.

B.J.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD, Split

Presuda br.II-P-1803/74
od 19.XII 1974.

Sudac: Ivo Tripković

Suvlasništvo na brodu - U Jugoslaviji običaj priznaje suvlasnicima pravo prvokupa - Ovlaštenik na pravo prvokupa može sudskim putem zahtijevati da se ugovor o kupoprodaji između jednog od suvlasnika i treće osobe poništi i da mu se pod istim uvjetima proda suvlasnički dio - Pravo suvlasnika na pravo prvokupa nastalo je u trenutku prodaje (a suvlasnici broda izjasnili su se da žele koristiti pravo prvokupa), pa se to pravo ne može izigrati naknadnim sporazu-